

Documentnummer: D/23/126113

Zaaknummer: Z/23/035077

Voorstel tot Vaststelling Kermisbeleid in Maasgouw

Van:	<i>College (portefeuillehouder Snijckers)</i>
Voorstel:	Voorgesteld wordt om: 1. Het beleidskader 'Kermisbeleid in Maasgouw' vast te stellen. 2. Een budget van € 15.000 incidenteel beschikbaar te stellen voor het uitvoeren van een pilot met extra promotie in 't Waekblaad en dit ten laste te brengen van de post Onvoorzien structureel (jaarschijf 2025). 3. Ten behoeve van bewonersinitiatieven in verband met een kermis vanaf 2025 een budget van € 6.000 structureel toe te voegen aan het budget Burgerinitiatieven leefbaarheidsfonds en dit ten laste te brengen van de post Onvoorzien structureel.
Bijlagen:	<u>Bijgevoegd:</u> 1. Raadsbesluit 2. Beleidskader 'Kermisbeleid in Maasgouw' 3. Rapportage peiling toekomst kermissen Newcom 4. Deelverordening leefbaarheidsfonds

het college van burgemeester en wethouders

Toelichting

Voorstel tot Vaststelling Kermisbeleid in Maasgouw

Inleiding:

Aanleiding

Het meest recente kermisbeleid dateert uit 2016. Na ruim 8 jaar ervaring met het huidige beleid wordt het huidige beleid tegen het licht gehouden en worden andere keuzes in het kermisbeleid overwogen. Er is een uitgebreid inwonersonderzoek uitgevoerd. Ook is er een bijeenkomst georganiseerd met kermisexploitanten. Verder vonden themabijeenkomsten plaats met raads- en burgerleden en met het college van B&W. Tenslotte heeft overleg plaatsgevonden met horecaondernemers tijdens een horecaoverleg. Mede aan de hand van de ontvangen input is het voorliggende beleidskader opgesteld (Bijlage 2). In dit beleidskader worden beleidskeuzes voor de kermissen in Maasgouw voor de komende jaren vastgelegd.

Huidig beleid

De gemeenteraad heeft bij raadsbesluit van 13 oktober 2016 het volgende besloten:

1. Het belang van het behoud van de kermissen in elke kern van de gemeente Maasgouw te bevestigen;
2. De organisatie van de kermissen voort te zetten;
3. De kermissen te stimuleren door het treffen van de volgende maatregelen:
 - a. Voor alle kermissen, behoudens de kermis Maasbracht, af te zien van pacht- en stroomheffing;
 - b. Het verlagen van de maximale prijzen;
 - c. Het verder stimuleren van de kermis in een kern overlaten aan de inwoners;
 - d. Indien de behoefte van inwoners leidt tot een verzoek om een financiële bijdrage wordt dit bij honorering ten laste gebracht van het Leefbaarheidsfonds.

Sinds 2020 wordt ook voor de kermis Maasbracht afgezien van het innen van pachtgelden en het doorberekenen van stroomkosten.

Inwonersonderzoek

In september 2022 is aan Newcom Research & Consultancy opdracht verleend om te ondersteunen bij het inwonersonderzoek over de toekomst van de kermissen in de gemeente Maasgouw. Zowel via het Maasgouwpanel als via een open link is het onderzoek uitgezet. Via diverse berichten en kanalen is de enquête onder de aandacht gebracht. De vragenlijst stond open in de periode van 23 november 2022 tot en met 11 december 2022. Het onderzoek heeft geleid tot maar liefst 1004 respondenten. Van dit aantal waren 972 vragenlijsten bruikbaar. De resultaten van het onderzoek zijn representatief, zo wordt door het onderzoeksbureau vastgesteld. Voor de volledige resultaten wordt verwezen naar de rapportage peiling toekomst kermissen (Bijlage 3). Samengevat volgen uit het inwonersonderzoek de volgende conclusies:

1. De kermissen zijn door 7 van de 10 inwoners bezocht, met name in groepsverband.
2. Sfeer is de meeste bepalende factor voor een succesvolle kermis.
3. Veel van de bestedingen gaan naar gezin en vooral naar de horeca naast de kermis.
4. De kermis functioneert vooral als sociale ontmoetingsplaats.
5. 9% van de inwoners van de gemeente ervaart overlast van kermissen.
6. De helft ziet het organiseren van kermissen als taak van de gemeente, en vooral in een ondersteunende financiële rol.
7. De 'traditionele' kermissen per kern hebben de voorkeur.

Bijeenkomst kermisexploitanten

Op 27 maart 2023 vond een bijeenkomst plaats met de kermisexploitanten die recent in de gemeente Maasgouw een standplaats op een of meer kermissen in de gemeente hadden. Tijdens deze bijeenkomst bleek er over de samenwerking met de gemeente Maasgouw tevredenheid te heersen. Tegelijkertijd bleken er bij de kermisexploitanten behoorlijk wat onzekerheden en zorgen over de toekomst te zijn. Vooral de concurrentie van festivals en evenementen en de veranderingen van de samenleving worden benoemd. Er is ook veel ongenoegen over het samenspel met de horeca of beter gezegd het gebrek daaraan. Veel kermisexploitanten zien bijzondere horeca-activiteiten vooral als concurrentie van de kermis en ervaren dat de kermis soms slechts als decor dient. Door een aantal kermisexploitanten is aangegeven dat ze graag een sterke sturing en steun van de gemeente zouden zien, zowel richting de horecaondernemers als in zijn algemeenheid. Aanvullende

financiële ondersteuning bijvoorbeeld door middel van een promotiebudget is wenselijk volgens de kermisexploitanten.

Bijeenkomst horecaondernemers

Op 18 september 2024 vond een horecaoverleg plaats waarin ook de kermis als gespreksonderwerp aan de orde is gekomen. Over het algemeen hebben horecaondernemers belang bij een kermis in het dorp omdat dit een mooie gelegenheid is voor het organiseren van activiteiten. Ook is er behoefte bij horecaondernemers aan afstemming met kermisexploitanten en de gemeente/kermismeester.

Initiatieven van inwoners

Door middel van het huidige beleid werd mede ingezet op het stimuleren van de kermissen door inwoners zelf. Dit heeft geleid tot wisselende ervaringen. Deze ervaringen zijn vertaald naar uitgangspunten en voorwaarden en zijn uitgewerkt in het beleidskader. Op dit moment zijn er bewonersinitiatieven in verband met de kermis in de kernen Linne en Heel. Daarnaast is een bewonersinitiatief in Wessum in ontwikkeling. Van belang bij het ondersteunen van initiatieven van inwoners is dat naast goede afspraken tussen initiatiefnemers en kermismeester worden gemaakt. Daarnaast is het wenselijk dat initiatiefnemers ook financiële ondersteuning kunnen ontvangen. Daarvoor is het leefbaarheidsfonds beschikbaar.

Voortbestaan kermissen niet zeker

Uit de resultaten van het inwonersonderzoek, de bijeenkomst met de kermisexploitanten en het overleg met horecaondernemers blijkt een grote wens dat de kermissen blijven bestaan. Kermisexploitanten worden door het niet betalen van pacht- en elektriciteits- en waterkosten in Maasgouw al behoorlijk door de gemeente ondersteund. Ondanks deze ondersteuning én de inspanningen van de kermismeester blijkt dat onvoldoende om het voortbestaan van de kermissen veilig te stellen. Bij achterblijvende bezoekersaantallen en achterblijvende omzet zullen kermisexploitanten (verder) afhaken omdat het alsnog voor hen commercieel niet haalbaar is.

Juridische aspecten en regeldruk

Kermissen worden gereguleerd door diverse wet- en regelgeving. Het gaat daarbij zowel om Europese, nationale en lokale regels. Naast de rol van vergunningverlener, brengt dat voor de gemeente als organisator in de uitvoering extra verantwoordelijkheden met zich mee. Het gaat dan onder meer om het inrichten van een duidelijk en transparant verpachtingsproces en begrijpelijke en bondige verpachtingsvoorwaarden. In september 2024 is het Servicecentrum MER/OD gestart met het toetsen en verbeteren van het (juridische) uitvoeringsproces van de organisatie van de kermissen in Maasgouw.

Beslispunten:

1. Het beleidskader 'Kermisbeleid in Maasgouw' vast te stellen.
2. Een budget van € 15.000 incidenteel beschikbaar te stellen voor het uitvoeren van een pilot met extra promotie in 't Waekblaad en dit ten laste te brengen van de post Onvoorzien structureel (jaarschijf 2025).
3. Ten behoeve van bewonersinitiatieven in verband met een kermis vanaf 2025 een budget van € 6.000 structureel toe te voegen aan het budget Burgerinitiatieven leefbaarheidsfonds en dit ten laste te brengen van de post Onvoorzien structureel.

Argumenten:

1.1. Het beëindigen van de organisatie van de kermissen is onwenselijk

Het organiseren van kermissen is geen kerntaak van de gemeente. De organisatie van evenementen in het algemeen en de kermissen in het bijzonder is weliswaar historisch verklaarbaar maar niet vanzelfsprekend een publieke taak. Anderzijds laat het inwonersonderzoek zien dat inwoners wel deze rol van de gemeente verwachten. Ook de kermisexploitanten geven aan de organiserende rol van de gemeente prettig te vinden. De maatschappelijke waarde van kermissen en het cultuurhistorisch karakter kunnen de conclusie rechtvaardigen dat het een gemeentelijke verantwoordelijkheid om de dorpskermissen te behouden. Het blijft evenwel een politieke en bestuurlijke vraag hoever deze verantwoordelijkheid gaat.

1.2. Organisatorisch gaat het goed

Momenteel wordt via het Servicecentrum MER gebruik gemaakt van een kermis- en marktmeester, die ook ingezet wordt in de gemeente Roerdalen en Echt-Susteren. De kermisexploitanten hebben zich positief uitgelaten over zijn functioneren. Het spreekt voor zich dat elke kermismeester zijn eigen ideeën en inbreng levert en op een eigen wijze zijn of haar werkzaamheden invult. De keuze om de organisatie tegen betaling aan een commercieel bureau of bestaande stichting over te dragen ligt daarom op dit moment niet voor de hand.

1.3. Ruimte voor initiatieven die bijdragen aan het behoud van kermissen wordt uitgebreid

De gemeente zet met het voorliggende beleidskader in op behoud van de kermissen en de organiserende rol van de gemeente. Die organiserende rol kent een belangrijke focus op het regelen van attracties en vermaakzaken. Voor het aantrekkelijk maken van de kermis door bijvoorbeeld aanvullende activiteiten ligt de primaire verantwoordelijkheid bij derden. De ruimte voor dergelijke initiatieven blijft onder voorwaarden bestaan. Ondersteuning wordt geboden via de dorpscontactpersoon/dorpscontactpersonen en de kermismeester. Voor de financiële ondersteuning kan het leefbaarheidsfonds worden ingezet. In de financiële paragraaf van dit voorstel wordt hier nader op ingegaan.

1.4. De gemeentelijke inzet tot behoud van de kermissen mag financieel worden begrensd

Kermisexploitanten zijn ondernemers en voor hun bestaansrecht afhankelijk van het aantal bezoekers dat feitelijk ook gebruik maakt van attracties, vermaakzaken enzovoort. Uit het inwonersonderzoek blijkt dat de wens om kermissen te behouden weliswaar groot is, maar dat een groot deel van de middelen worden besteed 'naast de kermis'. Eenvoudig gezegd mensen kunnen de kermissen wel willen behouden, maar ze moeten ook bereid zijn om hun geld uit te geven op de kermis. Als die bereidheid er niet is, wordt het commercieel een erg moeilijk verhaal. De gemeente zou in het kader van het belang van het organiseren van een (aantrekkelijke) kermis, attracties kunnen gaan huren of kermisexploitanten betalen om een standplaats in te nemen. Het is de vraag of het belang van een goede kermis zo ver gaat dat kermisexploitanten betaald zouden moeten worden door de gemeente. In het beleidskader wordt voorgesteld dit niet te doen: indien een kermis voor een kermisexploitant commercieel onvoldoende interessant is, binnen het huidige beleidskader, houdt het op en betekent dat mogelijk het einde van de kermis. Het voorgaande neemt niet weg dat extra middelen wel ingezet zouden kunnen worden om het aantal bezoekers te vergroten, bijvoorbeeld door de kermisbeleving te versterken en promotie. Maar uiteraard biedt dat geen garanties dat hierdoor de omzet van kermisexploitanten stijgt.

1.5. Meerjarige en structurele subsidie uit het leefbaarheidsfonds wordt mogelijk

Voor het ondersteunen van initiatieven van inwoners is het leefbaarheidsfonds beschikbaar. De subsidiecriteria staan in de Deelverordening leefbaarheidsfonds (zie bijlage 4). Omdat subsidie enkel mogelijk is voor initiatieven met een eenmalig karakter, is het op basis van de huidige regelgeving niet mogelijk om inwonersinitiatieven met betrekking tot de kermissen meerjarig of structureel te ondersteunen. Om dit wel mogelijk te maken is het nodig om de Deelverordening leefbaarheidsfonds te wijzigen. Wij hebben besloten dat wanneer u het voorliggend beleidskader vaststelt, het criterium "2. Het bewonersinitiatief heeft een eenmalig karakter." van de Deelverordening leefbaarheidsfonds komt te vervallen.

Kanttekeningen:

1.1. Negatieve spiraal leidt tot teloorgang van de kermis

Logischerwijs leidt een minder aantrekkelijke kermis tot minder bezoekers en minder bezoekers tot een nog minder aantrekkelijke kermis. Aldus kan een negatieve spiraal ontstaan. Zonder ingrijpen kan een dergelijke negatieve spiraal leiden tot het einde van een kermis in een dorp. Uiteraard zonder garanties dat dit ingrijpen leidt tot behoud van de kermis.

1.2. Ontbreken van investeringen botst met wensen inwoners, ondernemers en kermisexploitanten

Wanneer de resultaten van het inwonersonderzoek in ogenschouw worden genomen dan kunnen de kermissen rekenen op veel bezoekers, heeft de traditionele kermis per kern de voorkeur en zien inwoners het organiseren van de kermis als een taak van de gemeente. Ook veel horecaondernemers hebben een belang. Wanneer de gemeente er niet in slaagt een kermis in een dorp te organiseren, botst dat met de wensen van inwoners, horecaondernemers en kermisexploitanten.

1.3. Reële verwachtingen van initiatieven zijn nodig

Soms ontstaan initiatieven omdat inwoners ervan overtuigd zijn dat ze het beter kunnen of vaststellen dat de overheid iets nalaat. Vaak zijn initiatieven gebaat bij een goede faciliterende rol van de gemeente. Dat geldt voor initiatieven bij kermissen ook. Kermisinitiatieven kunnen allerlei vormen aannemen bijvoorbeeld in de vorm van aanvullende activiteiten of het organiseren van een (vervangend) dorpsfeest. Initiatieven zijn veelal (gedeeltelijk) afhankelijk van subsidie van de gemeente.

1.4. Meten van effecten van interventies is lastig

Het succes van kermissen en het effect van het beleidskader en interventies is lastig te meten. Ten eerste is het in belangrijke mate een subjectieve beoordeling op basis van persoonlijke wensen en verwachtingen. Ten tweede zijn er externe factoren die invloed hebben op het succes van de kermis, zoals weersomstandigheden en andere evenementen. Ten derde is het lastig om gegevens zoals omzet en bezoekersaantallen te verkrijgen en daar conclusies aan te verbinden.

3.1. Ook andere bewonersinitiatieven komen in aanmerking voor meerjarige of structurele subsidie

Het wordt niet doelmatig geacht om een aparte deelverordening op te stellen voor initiatieven met betrekking tot kermissen. Wij hebben besloten dat als u conform dit raadsvoorstel besluit het criterium dat een initiatief een eenmalig karakter moet hebben voor subsidie uit het leefbaarheidsfonds, vervalt. Als gevolg daarvan vervalt ook dit subsidiecriteria voor andere initiatieven. Dat betekent dat ook deze initiatieven in aanmerking zouden kunnen komen voor meerjarige of structurele subsidie. Op dit moment is het niet de verwachting dat dit zal leiden tot meer aanvragen met aanzienlijke financiële gevolgen.

Samenhang met andere Beleidsdocumenten:

N.v.t.

Communicatie:

Gebruikelijk is dat vanuit de gemeente voor aanvang van de kermis een spandoek met de aankondiging van de kermis bij de komborden wordt opgehangen. Daarnaast worden de kermissen ook vermeld in de evenementenkalender op www.gemeentemaassgouw.nl. Indien er bijzondere omstandigheden zoals een nieuwe locatie of extra, speciale activiteiten aan de orde zijn kan aanvullende communicatie zinvol zijn.

Promotie maakt onderdeel uit van het beleidsvoorstel. Het financiële kader is leidend voor de mogelijkheden. Aan u wordt gevraagd om budget vrij te maken om extra promotie mogelijk te maken en om de samenwerking tussen kermisexploitanten, horecaondernemers en mogelijk lokale initiatieven te ondersteunen.

Indien u akkoord gaat met het beschikbaar stellen van budget, dan zullen wij een pilot uit te voeren. Het idee is om voorafgaand aan elke kermis een pagina in te kopen bij huis-aan-huis nieuwsblad 't Waekblaad. Voor elke kermis 1 pagina. Uitzondering is de kermis in Maasbracht waar gezien de grootte van de kermis 2 pagina's geadverteerd zal worden. Uitgangspunt is dat kermisexploitanten, horecaondernemers en dorpsinitiatieven een plek krijgen op deze pagina. Na één kermisjaar wordt geëvalueerd samen met betrokkenen en wordt besloten of de promotie in deze vorm voortgezet wordt of dat er een andere invulling beter past. Over de uitkomsten van deze evaluatie wordt u geïnformeerd.

Na vaststelling van het beleidskader 'Kermisbeleid in de gemeente Maassgouw' zal het beleidskader en het onderzoek worden bekend gemaakt via de gebruikelijke kanalen en zal er tevens via een nieuwsbericht via de gemeentelijke communicatiekanalen hieraan aandacht worden besteed.

Financiën

De tijd dat de kermissen in Maassgouw nog enig financieel voordeel opleverde voor de gemeente, ligt inmiddels (ver) achter ons. Tegenwoordig staan er tegenover de uitgaven geen inkomsten meer. De grootste kostenposten zijn de personeelskosten van de kermismeester en de kosten elektriciteit. De kosten voor waterverbruik zijn beperkt. De bestaande budgetten zijn op dit moment toereikend om de genoemde kosten te dekken.

Personeelskosten

Omdat de werkzaamheden van de markt- en kermismeester zijn aangemerkt als basistaak van de OD, maken de uren maken onderdeel uit van de vaste bijdrage van de gemeente Maassgouw aan het Servicecentrum MER/OD. De uren worden dus betaald op basis van reguliere salariskosten en maken onderdeel uit van de reguliere MER-begroting. Daarnaast is ook de inzet van een medewerker van het wijkteam nodig voor de kermisorganisatie.

Kosten elektriciteit

Een kermis met attracties heeft stroom nodig. Omdat de evenementenkasten op kermisterreinen, als deze er al zijn, ontoereikend zijn voor de vraag, wordt voor de meeste kermissen een extra stroomvoorziening gehuurd in de vorm van stroomaggregaten. De kosten bestaan uit huur en diesel. Het behoeft geen betoog dat de energiekosten de laatste jaren fors zijn gestegen. Een duurzamere keuze is wenselijk maar op dit moment onvoldoende beschikbaar en/of veel duurder.

Promotie

De samenwerking tussen kermisexploitanten en horecaondernemers en mogelijke lokale initiatieven willen wij ondersteunen door extra promotie te faciliteren. Zoals hiervoor aangegeven wordt voorgesteld om advertentieruimte in 't Waekblaad in te kopen en in te vullen. De incidentele kosten voor het uitvoeren van een pilot/proef met deze extra promotie bedragen € 15.000. In de begroting 2025 is er geen rekening gehouden met deze kosten. Dekking voor deze uitgaven dient dan ten laste van de Post onvoorzien te komen. Voorgesteld wordt een budget van € 15.000 incidenteel beschikbaar te stellen voor het uitvoeren van een pilot en ten laste te brengen van de post 'Onvoorzien structureel' (jaarschijf 2025). Indien het resultaat van de evaluatie positief

is en het college een voortzetting beoogd, zal een (structureel) voorstel in de Programmabegroting van 2026 worden gedaan.

Initiatieven van inwoners.

In de meerjarige begroting 2024-2027 is een structureel budget beschikbaar van € 10.000 voor incidentele bewonersinitiatieven. Dit betreft uiteraard ook andere initiatieven dan initiatieven met betrekking tot kermissen. Het is op voorhand lastig in te schatten of en zo ja, in welke mate er een beroep zal worden gedaan op de subsidiemogelijkheden op grond van het leefbaarheidsfonds. Op dit moment wordt voor bewonersinitiatieven met betrekking tot kermissen een maximum gehanteerd van € 2.000 per jaar per kermis.

Voorgesteld wordt om bewonersinitiatieven ten behoeve van de kermis te ondersteunen vanaf 2025 structureel € 6.000 toe te voegen aan het leefbaarheidsfonds. Dit bedrag is gebaseerd op de drie bekende en hiervoor genoemde bewonersinitiatieven. Mocht blijken dat voor de daaropvolgende jaren een hoger bedrag benodigd is, zal dit via de reguliere programmabegroting structureel worden bijgeraamd.

Planning en uitvoering:

Het nieuwe kermisbeleid gaat in met ingang van het kermisseizoen 2025. De facto worden de reguliere activiteiten voor wat betreft de organisatie van kermissen voortgezet.

Bijlagen:

1. Bijlage 1 Raadsbesluit
2. Bijlage 2 Beleidskader 'Kermisbeleid in Maasgouw'
3. Bijlage 3 Rapportage peiling toekomst kermissen
4. Bijlage 2 Deelverordening leefbaarheidsfonds

Team: Bestuurszaken, Strategie en Control